

TOPSECTOR
TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Innovatie – en subsidienieuws vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen – september 2018

Nieuwsbrief¹ vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen over de mogelijkheden voor ondersteuning van kennis- en innovatieprojecten via internationale, nationale en regionale subsidie programma's.

Inhoudsopgave

Europa

Gaat EU de doelen van Europa 2020-strategie halen?	2
Nieuwe impulsen voor publiek-private samenwerking in Horizon Europe	3
EP-rapporteurs over Horizon Europe: meer widening en groter budget	3
High level event: Bioeconomy Conference, Brussels, 22 October 2018	4
Horizon 2020 Energy info day 5 October 2018, Brussels	5
Challenges and opportunities for interregional cooperation in agri-food systems 10 October 2018, Brussels	5
People's Food – People's Health EU-AT Conference, Vienna, 22-23 November 2018.	6
New FACCE-JPI brochure	7
First results Water JPI 2018 call	7
EIP-AGRI Brochure on Funding opportunities under Horizon 2020 - 2019 calls	9

Nationaal

Kabinet: Innovatiebeleid wordt sterker gericht op maatschappelijke uitdagingen	10
Visie LNV: waardevol en verbonden	10
NWO-jaarverslag 2017: nadruk op samenwerken en verbinden	11
NWO-ENW publiceert strategisch manifest 2019-2022 Ongebaande paden	11
Informatie NWO-domein TTW nu op NWO-website	12
Aankondiging NWO call Complexity	12
Crossover call NWO	13
Steeds meer lectoren aan hogescholen	14
Delft is de beste regio voor ondernemerschap	14

¹ Berichtgeving is mede gebaseerd op de Subsidie- en innovatienieuwsbrief van de International helpdesk van Wageningen International.

EUROPA

De Europese commissie (EC) heeft een EU-strategie 2020 geformuleerd met 3 prioriteiten (*smart growth, sustainable growth, inclusive growth*) met 5 ambitieuze doelen (werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale cohesie, energie/klimaat) en 7 *flagship initiatives*, waaronder de Innovation Union. Met Innovation Union beoogt de EU om van Europa een wereldspeler te maken op gebied van wetenschap, de wijze van samenwerking tussen publieke en private partijen revolutionair te veranderen, en knelpunten weg te nemen zodat ideeën sneller hun weg vinden naar de markt.

H2020 is het financiële instrument van de Innovation Union, een instrument voor groei en banen. Dus niet alleen meer gericht op onderzoek, maar ook koppeling aan innovatie met een focus op de maatschappelijke uitdagingen waar de EU voor staat. H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie. Programmering vindt centraal plaats door Brussel. Binnen Europa wordt in toenemende mate (op vrijwillige basis) nationale onderzoeksprogramma's op elkaar afgestemd in gezamenlijke Joint Programming Initiatives (**JPI**) en via European Research Activities netwerken (**ERA netten**).

Daarnaast zijn er de zogenaamde Structuur- en investeringsfondsen waarbij programmering decentraal plaatsvindt door de lidstaten. Voor T&U zijn relevant: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (**EFRO**) en Interregionale samenwerking tussen lidstaten (**INTERREG**).

Gaat EU de doelen van Europa 2020-strategie halen?

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief*

Het doel van de EU, vastgelegd in de Europa 2020 strategie om in 2020 minimaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) te investeren in onderzoek en ontwikkeling (O&O), is nog lang niet in zicht. Sinds 2012 stagneert deze groei al. Dit blijkt uit een publicatie van Eurostat over de vooruitgang op de Europa 2020-strategie. Wel boekt de EU vooruitgang op andere indicatoren. Zo neemt het aandeel private investeringen in O&O toe en groeit het aantal studenten dat kiest voor een technische studie.

O&O doel nog lang niet in zicht

De EU boekt weinig vooruitgang in het halen van de doelstelling om in 2020 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) te investeren in onderzoek en ontwikkeling (O&O). Dit is één van de conclusies van de publicatie van Eurostat. In 2016 is het percentage zelfs licht gedaald: slechts 2,03% van het BBP werd in O&O geïnvesteerd, ten opzichte van 2,04% een jaar eerder. Sinds 2012 stagneert de groei van investeringen in O&O. De kans is klein dat de EU haar doelstelling in 2020 gaat halen. Wel neemt het aantal private investeringen toe. Op mondiaal niveau is de EU goed voor 20% van de investeringen in O&O, maar in vergelijking met andere ontwikkelde economieën zoals de Verenigde Staten, Japan en Zuid-Korea loopt de EU achter. Ook Nederland ligt niet op koers. De Nederlandse doelstelling is om in 2020 minimaal 2,5% van het BBP te investeren in O&O. Dit percentage kwam in 2016 uit op 2,03%.

Meer informatie

Persbericht Eurostat [How is the European Union progressing towards its Europe 2020 targets?](#)

Nieuwe impulsen voor publiek-private samenwerking in Horizon Europe

Bron: AWTI e-mail alert

Het voorstel van de Europese Commissie (EC) voor Horizon Europe omvat een nieuwe visie op publiek-private partnerschappen. Die zouden zich onder andere sterker moeten gaan richten op klimaatvriendelijke technologie, digitalisering en echt risicovolle ontwikkelingen. Deze maand verscheen het verslag van de bijeenkomst: [Rapport EC](#)

EP-rapporteurs over Horizon Europe: meer widening en groter budget

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief, week 36, 2018

Widening participation moet meer aandacht krijgen in Horizon Europe en het programma moet een budget krijgen van 120 miljard euro. Dat zijn twee aanbevelingen van de rapporteurs van het Europees Parlement over het Horizon Europe-voorstel. De conceptrapporten worden komende periode besproken in de ITRE-Commissie.

120 miljard voor Horizon Europe

Het budget voor Horizon Europe moet worden verhoogd van 94 miljard euro naar 120 miljard. Dat stellen rapporteurs Dan Nica en Christian Ehler voor in hun conceptrapporten over de verordening en het specifieke programma voor Horizon Europe. Bijna alle onderdelen zouden daarbij extra budget moeten krijgen, maar de grootste toename is voorzien voor het deel Strengthening the European Research Area en de kleinste stijging is voor pijler III: Open Innovation. De rapporteurs kunnen zich grotendeels vinden in de structuur van het programma, maar willen wel het cluster Inclusive and Secure Society splitsen: er zou dan een cluster voor Inclusive and Creative Society en een cluster voor Secure Society moeten komen.

Veel aandacht voor widening participation

Onderzoekers moeten overal in Europa gelijk betaald krijgen en de selectie van projectvoorstellen moet volgens Nica voortaan anoniem gebeuren. Nica vraagt daarmee veel aandacht voor widening participation in zijn rapport. Ook wil hij de selectiecriteria uitbreiden door een aantal 'subcriteria' toe te voegen. Projectvoorstellen met het hoogste aantal partners uit widening landen en gebruik van onderzoeksinfrastructuren gefinancierd door de EU zouden dan meer kans krijgen op financiering.

Nadruk op EU-belang

De rapporteurs stellen in hun rapporten het EU-belang voorop. Dat blijkt uit meerdere amendementen, waarin onder andere benadrukt wordt dat de commerciële exploitatie van resultaten van door de EU gefinancierde projecten eerst moet plaatsvinden in de EU. Ook worden de voorstellen van de Commissie voor internationale samenwerking op een aantal punten afgezwakt, waarbij monobeneficiary-instrumenten alleen nog voor EU-lidstaten open staan en EFTA-landen meer rechten hebben dan andere associatielanden.

Context

De Europese Commissie heeft in juni 2018 haar voorstel voor Horizon Europe gepresenteerd. De ITRE-Commissie van het Europees Parlement, onder leiding van de rapporteurs Dan Nica en Christian Ehler, zijn nu aan zet om hun standpunt te bepalen voor de onderhandelingen. Deze conceptrapporten zullen komende periode besproken worden in de ITRE-Commissie van het Parlement. De rapporteurs vertegenwoordigen dus met deze voorstellen nog niet de mening van het hele Parlement. Als het Parlement en de Raad hun standpunten hebben bepaald, kunnen de onderhandelingen tussen de Commissie, het Parlement en de Raad van start.

Meer informatie

Publicatie Europees Parlement:

- [Draft report on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe Publicatie Europees Parlement](#)
- [Draft report on the proposal for a decision of the European Parliament and of the Council on establishing the specific programme implementing Horizon Europe](#)

High level event: Bioeconomy Conference, Brussels, 22 October 2018

The emerging bioeconomy is moving from research niche to market norm and Europe needs to maintain its current global leadership. The update of the EU Bioeconomy Strategy is a major European Commission wide policy initiative which will be presented and discussed during the Bioeconomy Conference on October 22, in Brussels, Charlemagne building.

The conference will celebrate the launch of the updated EU Bioeconomy Strategy and action plan to enhance the transition in a changed EU policy context and towards a new environmental, social and economic reality. It will also set the scene for the start of the discussion about synergetic actions across different priority areas:

- support strategic research and innovation, and strengthen support for education and training,
- upscale the bio-based sectors, mobilise investments, support the creation of markets, develop better monitoring,
- encourage the adoption, update and coherence of national and regional Bioeconomy Strategies throughout Europe with citizens engagement
- strengthen the understanding and resilience of land and sea ecosystems,
- monitoring and assessment of bioeconomy development

For more information: <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm>

H2020

H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie.

H2020 heeft drie pijlers:

- **Excellent Science** met grensverleggend onderzoek en diverse opleidingsmogelijkheden voor wetenschappers (beurzen, uitwisseling, opleiden PhDs);
- Competitive Industries** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia en specifieke regelingen voor MBK (SME);
- Societal Challenges** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia gericht op maatschappelijke agenda.

Horizon 2020 Energy info day 5 October 2018, Brussels

Source: Website EC events

The Horizon 2020 Energy info day will take place on **5 October in Brussels**, in the Charlemagne building. It will present the upcoming funding opportunities offered by the EU's Horizon 2020 Programme to projects focusing on: |

- Smart Energy System (total budget: €130 million)
- Smart Cities and Communities (total budget: €83 million).

It will also give an overview on the evaluation process. Previously funded projects will share their experiences. A brokerage event will be organised in parallel by the National Contact Points. The registration for the brokerage event is separate.

Further information

- [Event page](#)
- [Detailed programme](#)

Challenges and opportunities for interregional cooperation in agri-food systems 10 October 2018, Brussels

Source: Website EC events

The objective of the workshop organised by DG RTD in cooperation with JRC, DG AGRI and DG REGIO is to showcase and discuss five interregional partnerships participating in the Thematic Smart Specialisation Platform on Agri-Food:

- (1) Consumer Involvement in Agri-food Innovation,
 - (2) High Tech Farming,
 - (3) Nutritional Ingredients,
 - (4) Smart sensor systems for agri-food and
 - (5) Traceability & Big Data.
- (2) This will be followed by a panel discussion on achievements, challenges and opportunities for transregional cooperation in agri-food systems and in fostering quadruple helix innovation. Some of key issues discussed during the workshop focus on overcoming regulatory obstacles for investment, understanding financial instruments, improving governance and interoperability, as well as responding to skills and training needs.

More information:

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=C7FEDE4C-DC60-1A54-1F77420DE0749694>

People's Food – People's Health EU-AT Conference, Vienna, 22-23 November 2018.

A conference on People's Food – People's Health. Towards healthy and sustainable European Food Systems, will be held under the Austrian EU Presidency in Vienna on 22-23 November 2018. The presentation of multi-sectorial best practices in the food system will be a main focus of the conference, together with a discussion on potential future initiatives towards healthy and sustainable European Food Systems. A call has been issued to submit examples of best practices by August 31. The European Food System is challenged in several ways and healthy lifestyles are gaining importance in Western societies. At the same time the prevalence of Non-Communicable Diseases, often influenced by nutrition, is rising. This requires an Open Innovation approach in the Food System to collaborate across boundaries in order to create co-benefits for all stakeholders. That is why the Austrian Ministry of Labour, Social Affairs, Health and Consumer Protection is initiating this high-level cross-sectoral and cross-disciplinary EU-Conference with representatives of Member States and important stakeholders from the four main domains (economy, civil society, health and environment) of the Food System.

The aim of the interdisciplinary, multilevel and highly interactive conference is to:

- facilitate an active dialogue between all relevant stakeholders in the EU Member States
- share best practice examples from the EU Member States demonstrating how cross-collaboration can work
- find novel ways to innovate, foster healthy nutrition and solve our public health challenge through the proposition of concrete actions.

For more information

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/nutrition_physical_activity/docs/ev_20180531_co02_en.pdf

JPI - FACCE

Het Joint Programming Initiative on Agriculture, Food Security and Climate Change (JPI FACCE) brengt 21 EU-landen samen die gezamenlijk werken aan een geïntegreerde Onderzoekagenda op het gebied van duurzame land- en tuinbouw, voedselzekerheid en klimaatverandering.

De strategische onderzoekagenda van FACCE-JPI omvat vijf kernthema's:

1. Sustainable food security under climate change, based on an integrated food systems perspective: modeling, benchmarking and policy research perspective
2. Environmentally sustainable growth and intensification of agricultural systems under current and future climate and resource availability
3. Assessing and reducing trade-offs between food production, biodiversity and ecosystem services
4. Adaptation to climate change throughout the whole food chain, including market repercussions
5. Greenhouse gas mitigation: nitrous oxide and methane mitigation in the agriculture and forestry sector, carbon sequestration, fossil fuel substitution and mitigating GHG emissions induced by indirect land use change

New FACCE-JPI brochure

Source: *Newsletter JPI-FACCE*

The Joint Programming Initiative on Agriculture, Food Security and Climate Change (FACCE-JPI) has presented its new brochure: Joint Knowledge Creation – Towards sustainable agriculture in changing climate.

The brochure showcases FACCE's achievements of the past years and looks forward to the actions of the coming years. Three of FACCE's research actions show how increased cooperation between member countries contribute to four of the Sustainable Development Goals. The foreword is written by the chair of FACCE's Governing Board, Hartmut Stalb. Furthermore the brochure contains an interview with European Commissioner for the bioeconomy, John Bell, and interviews with Frank Ewert, chair of the Scientific Advisory Board and Beate Kettlitz, chair of the Stakeholder Advisory Board.

[The download version](#)

First results Water JPI 2018 call

Source: *Newsletter JPI-FACCE*

Within the ERA-NET Cofund program WaterWorks2017, a call opened on 19 February 2018 (the Water JPI 2018 Joint Call: Closing the Water Cycle Gap – Sustainable Management of Water Resources). The call aims to address research and innovation to support the implementation of EU water policy, in particular on the thematic area "Closing the Water Cycle Gap - Improving sustainable water resource management" of the Water JPI Strategic Research and Innovation Agenda.

The call is organised around the following three challenges:

- Enabling Sustainable Management of Water Resources
- Strengthening Socio-economic Approaches to Water Management
- Supporting Tools for Sustainable Integrative Management of water Resources

The Water JPI 2018 Joint Call will be funded by 20 Funding Partner Organisations from 18 countries and with the support of the European Commission (EC). A total of EUR 19 300 000 has been provisionally allocated for this call by the funding partner organisations (EUR 13 360 000) and the EC (EUR 5 900 000). The Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO) participates in the call with a funding commitment of EUR 870.000. In the beginning of July 48 consortia have been invited to submit a full proposal by 18 September 2018.

For more information

Please go to the Water JPI website:

http://www.waterjpi.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=648&Itemid=1111

European Innovation Partnerships (EIP)

De vorming van European Innovation Partnerships (EIP) is een nieuwe benadering binnen de Europa 2020 Strategie. Doel van EIP is de kloof te dichten tussen wetenschap en praktijk door:

- Kennisdoorstroming te bevorderen via meer praktijkgericht onderzoek (pilots, demo's)
- Input vanuit de praktijk te genereren voor de onderzoekagenda van H2020

Middelen voor EIP-agri komen uit twee bronnen:

- **H2020** (via projecten en netwerken)
- **Rural Development** (via Operational Groups)

EIP-AGRI Brochure on Funding opportunities under Horizon 2020 - 2019 calls

Source: *Newsletter on Agriculture & Innovation (EIP-AGRI)*

An updated version of the Work Programme has been published in summer 2018. This brochure was updated accordingly. Horizon 2020 is the largest source of public funding for research and innovation from the European Commission. It has a budget of around €3.7 billion for the **Societal Challenge 2 (SC2)** on 'Food security, sustainable agriculture and forestry, marine, maritime and inland water research and the bioeconomy' for 2014-2020.

Through the SC2, H2020 aims to create solutions for problems which farmers and foresters currently face. It funds projects in which researchers and stakeholders build solutions together, sharing knowledge and producing results that are ready to be put into practice. The projects are actively supported by the EIP-AGRI network. This brochure should help you find your way through the different calls for 2019. [Download it here](#).

Kabinet: Innovatiebeleid wordt sterker gericht op maatschappelijke uitdagingen

Bron: AWTI e-mail alert

Het Nederlandse innovatiebeleid wordt aangepast. De **Topsectorenaanpak** wordt aangevuld met het streven naar oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, zoals voldoende duurzaam geproduceerd voedsel en betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg. In het nieuwe **Missiegedreven Innovatiebeleid** krijgen sleuteltechnologieën als fotonica, ICT en kunstmatige intelligentie een centrale rol. Innovatieve mkb'ers en start-ups worden actief betrokken bij de nieuwe aanpak.

MKB-Nederland en VNO-NCW zijn niet gerust op de uitvoering van het nieuwe beleid en pleiten voor stevige betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het vormgeven van de missies. De AWTI pleit al sinds 2013 voor het creëren van waarde uit maatschappelijke uitdagingen. Internationaal was het Britse UCL Institute for Innovation and Public Purpose (IIPP), onder leiding van econoom Mariana Mazzucato, de laatste jaren een vurig pleitbezorger van missiegericht innovatiebeleid. Het instituut publiceerde er in juli nog een beleidsrapport over.

Meer informatie:

[Nieuwsbericht Rijksoverheid](#)

[Nieuwsbericht MKB-Nederland](#)

[Advies AWTI](#)

Visie LNV: waardevol en verbonden

Bron: Website rijksoverheid ministerie LNV

De Nederlandse land- en tuinbouw en visserij is wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden, ook over 50 jaar. Tegelijkertijd staat Nederland voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen. Zo dreigt onze bodem, de belangrijkste hulpbron voor de boer, uitgeput te raken. Hebben we te maken met een verlies aan biodiversiteit en heeft Nederland zich gecommitteerd aan het klimaatakkoord.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden kiest minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor een omslag naar kringlooplandbouw in 2030. Hierbij komt zo min mogelijk afval vrij, is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk en worden grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verliezen benut. Schouten licht dit toe in haar visie Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden.

[Lees de visie Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden](#)

NWO-jaarverslag 2017: nadruk op samenwerken en verbinden

Bron: Website NWO Actueel Nieuws

Op 2 juli heeft NWO het jaarverslag 2017 officieel aangeboden aan de minister van OCW, Ingrid van Engelshoven. 2017 is het derde jaar van de strategieperiode 2015-2018. In het jaarverslag is te lezen hoe NWO de wetenschap, universiteiten, onderzoeksinstituten, bedrijven en overige kennisorganisaties nationaal en internationaal probeert te verbinden. [Download het NWO jaarverslag 2017](#)

Kerncijfers 2017

Onderzoeksfinanciering

NWO-ENW publiceert strategisch manifest 2019-2022 Ongebaande paden

Bron: Website NWO Actueel Nieuws

NWO-domein Exacte en Natuurwetenschappen heeft op basis van de nieuwe strategie van NWO en input van haar stakeholders een strategisch manifest opgesteld. In dit document, getiteld 'Ongebaande paden', schetst het bestuur de koers voor ENW voor de komende drie jaar.

De ENW-onderzoeker heeft een waaijer aan opties om onderzoeksvorstellen in te dienen. Ook zijn enkele instrumenten nog in ontwikkeling. De waaijer geeft een beeld van het palet aan mogelijkheden per ambitielijn van NWO. Waarnemend voorzitter van het bestuur, Niek Lopes Cardozo blikt vooruit: "Het is heel goed dat we voor het nieuwe, gezamenlijke ENW-veld een uitwerking van de [NWO-strategie](#) hebben. We hebben een flink aantal concrete beleidsvoornemens kunnen formuleren waar we mee aan de slag gaan - samen met het bureau en de adviestafels. De veranderingen in de wetenschapsfinanciering leiden er ook toe dat we echt anders te werk moeten gaan. De afgelopen maanden hebben velen uit het veld meegedacht met het bestuur en het bureau om te komen tot dit manifest. Dat waarderen we zeer en heeft ons echt geholpen. Het bestuur zal intensief contact met de stakeholders onderhouden en hen via de nieuwsbrief informeren over wat ons bezighoudt en welke keuzes wij maken."

Downloads

- Strategiemaniest NWO-domein ENW 2019-2022:
<https://www.nwo.nl/documents/enw/strategie/strategiemaniest-nwo-domein-enw-2019-2022>
- Samenvatting strategiemaniest NWO-domein ENW 2019-2022:
<https://www.nwo.nl/documents/enw/strategie/samenvatting-strategiemaniest-nwo-domein-enw-2019-2022>
- Summary of the strategy manifesto NWO Domain Science 2019-2022:
<https://www.nwo.nl/en/documents/enw/strategy/summary-of-the-strategy-manifesto-nwo-domain-science-2019-2022>
- NWO-instrumentenwaaier gericht op de ENW-onderzoeker:
<https://www.nwo.nl/documents/enw/strategie/nwo-instrumentenwaaier-gericht-op-de-enw-onderzoeker>

Informatie NWO-domein TTW nu op NWO-website

Bron: Website NWO Actueel Nieuws

Sinds eind juli is de online informatie van NWO-domein Toegepaste en Technische Wetenschappen (TTW) uitsluitend te vinden op de website van NWO. Alle open calls, financieringsinstrumenten en lopende programma's en projecten van dit NWO-domein zijn eenvoudig te vinden vanaf de startpagina www.nwo.nl/ttw. In de komende periode wordt het geheel aangevuld met projectinformatie en Engelstalige teksten.

- Startpagina NWO-domein TTW: <https://www.nwo.nl/over-nwo/organisatie/nwo-onderdelen/ttw>

Aankondiging NWO call Complexity

Bron: Website NWO Actueel Nieuws

NWO bereidt een call voor op het gebied van Complexity in samenwerking met de **topsector Creatieve Industrie en andere topsectoren (waaronder A&F)**. In deze nieuwe call ligt de nadruk op onderzoek naar complexe, hardnekkige maatschappelijke problemen die niet met gebruikelijke traditionele manieren van besturen of ontwerpen op te lossen zijn. De ronde zal worden uitgevoerd door de NWO-domeinen Exacte en Natuurwetenschappen (ENW) en Sociale en Geesteswetenschappen (SGW).

Het doel van deze call is het stimuleren van innovatief, transdisciplinair onderzoek naar complexe, hardnekkige maatschappelijke problemen die niet met traditionele manieren van besturen of ontwerpen op te lossen zijn. Het programma wordt uitgevoerd als onderdeel van de NWO-propositie voor de Topsectoren en betreft daarom **publiek-private onderzoekssamenwerking**. Projectconsortia dienen te bestaan uit minstens één kennisinstelling en minstens één (semi-)private partner. Voor het programma geldt een cofinancieringseis. Er wordt per project een verplichte cash bijdrage gevraagd van de (semi-)private partner(s). Daarnaast wordt per project ook een verplichte in kind bijdrage gevraagd van de (semi-)private partner(s).

Dit programma is interessant voor kennisinstellingen en (semi-)private partners die werken aan oplossingen voor complexe systeemvraagstukken. De call is gericht op complexiteitsonderzoekers in samenwerking met onderzoekers uit de Creatieve Industrie, i.h.b. onderzoekers in de ENW- en SGW-achterbannen.

Omvang projecten en budget

De omvang van de aan te vragen projecten zal vermoedelijk liggen tussen de k€ 200 en k€ 500. Het NWO-budget voor deze call bedraagt M€ 2.

Informatie en matchmakingbijeenkomst

Begin oktober vindt een informatie & matchmakingbijeenkomst plaats. Meer informatie volgt via de nieuwsbrief. Wilt u op de hoogte worden gehouden? U kunt uw interesse kenbaar maken via complexity@nwo.nl.

Crossover call NWO

Bron: Website NWO

Met de Crossover call financiert NWO onderzoek in publiek-private samenwerking (PPS) dat gericht is op maatschappelijke uitdagingen, waarbij de onderzoeksthema's meerdere topsectoren verbinden. De call staat open voor alle wetenschappelijke disciplines. Breed samengestelde interdisciplinaire consortia, bestaande uit onderzoekers en publieke en private partners, kunnen onderzoeksvorstellen als een samenhangend project indienen.

De Crossover call wil het Nederlandse kennis- en innovatiesysteem versterken met hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek, dat bijdraagt aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen.

Voor wie

De hoofdaanvrager dient namens het projectconsortium de aanvraag in. U kunt als hoofdaanvrager optreden als u een gepromoveerde onderzoeker bent bij een Nederlandse universiteit, KNAW- of NWO-instituut, een hogeschool of een door NWO erkende kennisinstelling. De hoofdaanvrager moet een aanstelling hebben voor tenminste de looptijd van het aanvraagproces en de duur van onderzoek waarvoor de financiering wordt aangevraagd.

Als consortium partners kunnen optreden: **TO2 instellingen**, bedrijven (inclusief MKB), maatschappelijke organisaties (bijv. Ngo's, ANBI's), vakdepartementen, lokale of regionale overheden en overige (publieke) kennisinstellingen. Consortia die een aanvraag in de 'Nationale Wetenschapsagenda - Onderzoek op Routes door Consortia (NWA-ORC)' call 2018 hebben ingediend, kunnen geen aanvraag met vergelijkbare probleemstelling en/of vergelijkbare samenstelling van het consortium indienen in deze Crossover call.

Cofinanciering

De cofinanciers van het consortium dienen gezamenlijk minimaal 30% van het totale projectbudget bijeen te brengen, waarvan minimaal de helft in cash. Tevens dient minimaal 10% van de totale projectkosten te bestaan uit cash cofinanciering afkomstig van private partijen (bedrijven en Ngo's inclusief ANBI's).

Wanneer

Vanaf 14 september is het mogelijk om een Expression of Interest in ISAAC in te dienen.

- De **deadline** voor het indienen van een Expression of Interest is **15 november 2018**, om 14:00 uur CE(S)T.
- De deadline voor het indienen van een uitgewerkte aanvraag is 21 mei 2019, om 14:00 uur CE(S)T.

Het indienen van een Expression of Interest is verplicht voor het indienen van een uitgewerkte aanvraag. Voor meer informatie over procedure, criteria en de formulieren:

<https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ttw/crossover-call/crossover-call.html>

Steeds meer lectoren aan hogescholen

Bron: Website Rathenau Instituut

Tussen 2009 en 2016 nam het aantal lectoren aan hogescholen met een derde toe, van 486 naar 646. In dezelfde periode verdubbelden de totale inkomsten van de lectoraten, van 102 miljoen tot 217 miljoen euro. Toch halen 25 van de 35 hogescholen de landelijke doelstelling van 720 studenten per fte aan lectoren niet. Om die doelstelling wel te halen, zijn er 450 extra lectoren nodig. Dit blijkt uit een vandaag [gepubliceerde analyse van het Rathenau Instituut](#).

Wat doen lectoren?

Lectoren staan aan het hoofd van lectoraten, waarin docenten en externe experts praktijkgericht onderzoek doen. Hun onderzoeksresultaten worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van het hbo-onderwijs en de beroepspraktijk van docenten. De lectoraten vormen een steeds belangrijker onderdeel van lokale kennisecosystemen.

Verschillen tussen scholen en opleidingsrichtingen

Het aantal hbo-studenten per lector ontwikkelt zich positief, van 752 studenten in 2011 tot 691 studenten in 2016. Er zijn grote verschillen tussen hogescholen en opleidingsrichtingen. Hbo-opleidingen in de zorg, de landbouw en de kunst halen de landelijke doelstelling van 720 studenten per fte aan lectoren wel. Opleidingen gericht op pedagogiek, sociaal agogisch werk en techniek halen dit niet. Bij economische opleidingen is het lectorentekort het grootst.

Meer weten?

Bekijk de [factsheet](#) met alle cijfers.

Delft is de beste regio voor ondernemerschap

Bron: AWTI e-mail alert 30 augustus 2018

Onderzoek van de Universiteit Utrecht en Birch Consultants laat zien dat de stadsregio Delft de beste regio is voor ondernemerschap in Nederland. De onderzoekers hebben op basis van data-analyses de kwaliteit van 40 regionale ecosystemen voor ondernemerschap in kaart gebracht. Andere regio's met een zeer goede voedingsbodem voor ondernemerschap zijn de stadsregio's Eindhoven, Den Haag, Leiden, Amsterdam, Utrecht en Twente. Een artikel van het Rathenau Instituut laat zien dat de gemeente Delft innovatie en ondernemerschap actief ondersteunt vanuit 'living labs'.

Meer informatie:

[Nieuwsbericht UU](#)

[Rapport UU / Birch Consultants \(pdf\)](#)